

A Reviziós Liga emlékirata a cseh elnyomás alatt élő magyarság helyzetéről

A másfél évtizedes cseh uralom nemcsak a magyarságot, hanem a tótságot is tönkretette — A magasabb iskolaügyi közigazgatásban nincs magyar tisztviselő — Háromszor annyi a felvidéki kivándorlók száma, mint a cseh kivándorlóké

Esztendeje éppen, hogy a csehszlovák kormány az elszakított Felvidék három nagy városában, Kassán, Pozsonyban és Ungváron, a tekintélyes magyar kisebbséget a kisebbségi jogok utolsó foszlányától is megfosztotta. Megtiltotta ugyanis azt is, hogy a magyarok a községi önkormányzat keretében anyanyelvüket használhassák. Ez a jogellenes és provokáló rendelkezés a magyar népből mélyes felháborodást váltott ki.

A Magyar Reviziós Liga elhatározta, hogy az elszakított Szlovákiában és Rutheniában élő egymilliónyi magyarság helyzetét teljesen tárgyilagos adatok alapján emlékiratban feldolgozza és az emlékiratot megküldi a Budapesten akkreditált külföldi követléseknek, az egyes államok kormányainak és a Nemzetek Szövetségének Genfben, s emellett az emlékiratot a külföldön széles körökben terjeszteni fogja. Ez az emlékirat német, francia, angol nyelven elkészült és szétküldése ma megtörtént. A 141 oldalra terjedő emlékiratot, amelyet három térkép egészít ki, Flachbarth Ernő dr. nagy gondot szerezte.

Kisemmizik a kisebbségeket

Az emlékirat első része azokkal a módosításokkal foglalkozik, amelyekkel a cseh uralom a felvidéki magyar kisebbséget mozgáshi szabadságától megfosztotta és az államhatalomban való részvételét a minimumra korlátozta. A csehszlovák elkötelezett rendszabályok között ismerteti a kisebbségek képviselői nélkül összeült alkotmányozó nemzetgyűlés működését, a magyarság igazságos parlamenti képviseletét kizáró választókerületi beosztást, az önkormányzatnak az új cseh hatóságok által történt felfüggesztését, a nagymegyei, majd a tartományi rendszert és Ruzsinszko nemzetközileg biztosított autonómiájának semmibevételét. Ennek kapcsán a felvidéki városok önkormányzatának megnyirbálását, a rendezett tanácsú városoknak nagyközségekké való lefokozását, a Pozsony, Kassa, Ungvár és Munkács városokban bevezetett autonómiaellenes rendszert, valamint a községi önkormányzat ellen tavaly hozott törvényt ismerteti, amely a községi bírák megválasztásánál is a prágai kormány megerősítését követeli meg. Megállapítja, hogy Csehszlovákia a nyugateurópai államoktól a demokráciának csak a formáját, de nem tartalmát vette át, amit az állampolgársági és illetőségi kérdés terén uralkodó kaosz és annak a magyar kisebbségre gyakorolt súlyos politikai, szociális és gazdasági következménye is mutat.

A második rész a csehszlovák módszereit vizsgálja meg. Ilyenek voltak a cseh tisztviselők tömeges beözlése, továbbá az iskolaügyi elcsehszítés. Ismerteti a „Tót Liga” visszautasító törekvéseit és a sovinszta szervezett hatósági támogatását, kiemelve, hogy a magasabb iskolaügyi közigazgatásban egyetlen magyar tisztviselő sincs és hogy a papíron magyar tan nyelvű iskolák vezetése is számos esetben cseh és tót igazgatók vezetése alatt áll.

Cseh kézbe került a felvidéki tőke relatív többsége

A földreform sem szociális, hanem nacionalista célokat követett. Elmondja az emlékirat a magyar pénzintézetek soradását és megállapítja, hogy a cseh bankok ma már megszerezték a felvidéki tőke relatív többségét, a magyar és tót bankokkal szemben. A cseh uralom másfél évtizede nemcsak a magyarságot, de a tótságot is tönkretette anyagiilag. Az 1932 óta működő „repülő adóbizottságok”, amely az emberek zsebéből még az órát is kiszedik, ugyancsak hozzájárultak a Magyarországtól elszakított Felvidék gazdasági életének leromlásához. Ennek következtében a felvidéki gazdák államállománya, a kohók, bányák, vas- és gépgyárak termelése és munkásaik létszáma íjesztően csökkent, míg a kivándorlók száma a Felvidéken sokkal nagyobb, mint a háromszor akkora lakossággal bíró cseh tartományban. Legszomorúbb következménye az önző cseh gazdasági politikának a Ruzsinszkóban uralkodó éhség.

Bemutatja az emlékirat ezeket a kínai falakat, amelyeket a cseh kormány a felvidéki és csonkagyarországi magyarság kulturális összeköttetésének megakadályo-

zására rendelt. Ugyanekkor a kormányzat megakadályozza abban is, hogy kulturáját az állam határain belül fejlessze.

A harmadik rész az 1930-as cseh népszámlálás eredményeivel és a pozsonyi, kassai és ungvári magyarság a városi önkormányzatban eddig birt nyelvi jogainak megszüntetése ügyével foglalkozik. Ismerteti a népszámlálás elméleti megalapozásának magyarállenes tendenciáját, valamint a népszámlálás végrehajtását, a gyakorlatban és a tárgyilagosságot minden garanciájával ellátott nemzetközi bizottság kiküldését sürgeti a tényállás megállapítására. Végül a népszámlálás és a kisebbségek nyelvi jogaira világít rá a munka, behatóan elemzve a cseh nyelvtörvény és annak végrehajtási rendeletét, valamint az utóbbiak törvényellenes voltát.

A negyedik rész jogi szempontból fog-

Harminchat órai izgalmas kutatás után mentettek ki négy diákot az Ördöglyuk-barlangból

Szerdán reggel a Hármashatárhegy mellett lévő nagyszénási hegyre hét cserkész rándult ki. Mind a heten most érettségizett diákok. Nagyszénásról átmentek a szomszédos Zsiroshegyre. A Zsiroshegy északi oldalán, közvetlen Solymár fölött van a Magyar Turista Egyesület menedékháza. Ide jöttek a cserkészek és rövid pihenőt tartottak. A menedékházból a Zsiroshegytől mintegy 3400 lépésnyire lévő Ördöglyuk-barlang felé vették útjukat. Ez a barlang kedvelt kiránduló és kutatóhelye a turistáknak és a Barlangkutató Egyesület tagjainak.

Ugynevezett kútbarlang az Ördöglyuk. A felső bejárata jó magasan a hegyoldalból nyílik és a szája rézsút-függőlegesen vezet lefelé, az alsó kijárata már a hegy alján, a hegyláb tájékán van. A turisták tudják jól, hogy a labirintusban könnyen el lehet tévedni, ezért mindig csoportosan vág-nak neki a barlangnak, hogy egyik a másikat segíthesse. A hét diákcserkész is együtt vágott neki az Ördöglyuknak. Két csoportra oszlottak. Az első csoportba négyen tartoztak, a másodikba hárman, Benárd Aurél, Czeller György és Pálffy László. Benárd Aurél Benárd Emil miniszteri tanácsos fia, Benárd Ágost ny. miniszter unokaöccse. Ő volt a lelke a kis diáktársaságnak, amely nagy lelkesedéssel vágott neki a kutató útnak.

Nem térnek vissza

A négy tagból álló csapat ereszkedett le először, utánuk Benárd Aurél csoportja következett. Teltek-multak az órák. Az első csoport egyre lejjebb és lejjebb jutott és végül kibukkiant az alsó kijáratnál. A négy diák az alsó kijáratnál várta három társát. Benárdék azonban nem jöttek. Az első csoport tagjai aggódva várták társaikat, de minthogy nem adtak magukról életjelet, segítség után néztek.

Ertesítették a Vármegyei Mentőket, a budapesti tűzoltókat és a családokat is. Benárd Emil miniszteri tanácsos, a kétségbeesett apa fivérével, Benárd Ágost ny. miniszterrel kutattak az eltűnt fiúk után a Magyar Barlangkutatók Egyesülete és a Földtani Társaság tagjaival. Öt-öt főből álltak a mentőcsoportok, amelyekhez a Vármegyei Mentők egy-egy orvosa és a Budapesti kivezényelt tűzoltók csatlakoztak. Miakints segédtséget vezetésével négy speciálisan kiképzett tűzoltót küldtek Solymárra. A mentő-expedíció sípokkal és reflektorokkal felszerelve ereszkedett le a mélységbe.

Órákig tartott minden egyes mentőexpedíció útja. Tegnap két csoport dolgozott, minden eredmény nélkül, nem akadtak az eltűnt diákok nyomára.

Csütörtökön újabb kísérletek következtek.

A diákok szülei kétségbeesve hallgatták a barlangból előbukkanó mentők lesújtó jelentését:

— Seholy semmi, nem találjuk őket.

Most van az igazi idény a Balatonnál, ... és olcsó!

A következő szállodák és penziók a feltüntetett napi árakon nyújtanak lakást és teljes ellátást:

BADACSONY: Hagyományos szálló 5.—	BALATONKENESE: Hagyományos szálló 4.—	FONYÓD: Drechsler szálló 5.—
BALATONALMADI: Balaton penzio 4.50 Hattyú szálló 4.—	BALATONLELLE: Hagyományos szálló 4.— és 5.—	FONYÓD-BÉLATELEP: Kriszánovits penzio 4.—
Jó penzio, saját strand 4.—	BALATONSZARASZÓ: Strand penzio 5.—	Sirály szálló 6.—
Jákoy penzio 5.—	BALATONSZEMES: Hagyományos penzio 5.—	SIOFOK: Batthyány penzio 5.—
Orte szállóház 4.50	BALATONÓJHELY: Hagyományos penzio 5.—	Körmend penzio 5.— és 6.—
BALATONBOGLAR: Alice penzio 5.—	BALATONZAMARDI: Grand penzio 5.—	HÉVIZ: Friedrich és Royal szállók, szept. 1-ig 6.—, szept. 1-től 5.—
BALATONFÖLDVÁR: szállók 6.— és 7.—		

Részletes tájékoztatás: **Balaton Iroda, IV., Váci-utca 36. Telefon: 832-56 és a Budapesti Hírlap Utazási Irodája, József-körút 5. Telefon: 397—48.**

lalkozik a felvidéki magyarság helyzetével és arra az eredményre jut, hogy a cseh kormány a magyarokat utolsórendű állampolgárok gyanánt kezeli, a Felvidéken a megígért szabadság helyett csendőrség és rendőrség honol, a kisebbségek nyelvi és iskolaügyi jogait figyelembe sem veszi. Minthogy a kisebbségi szerződés aláírása feltétele volt a csehszlovák állam és a nagyhatalmak által való elismerésének, a szerződés megszegése megingatta azt a jogalapot, amelyen a csehszlovák állam felépült. A kisebbségi védelem nem vált hatályossá, az emlékirat tehát a nemzetiségi elv alkalmazását és a magyar többségű területeknek visszaszadását követeli, de fenntartja azt a jogot is, hogy az önrendelkezési jognak felvidéki tót, ruthén és német vonatkozásaival később foglalkozzék.

útvesztőben. Vizes, csúszós talajon jártunk, négyfokos hidegben. Összesen két alma volt nálunk. Ez volt minden ennivalónk. Mikor fájni kezdtünk, tornásztunk, hogy kissé felmelegedjünk. Az időben nem tudtuk magunkat tájékozni. Mikor már nagyon elfáradtunk és a tornához sem volt erőnk, lekuporodtunk a földre, végül elnyomott bennünket az álom. Mikor mentőink felébresztettek, azt hittük, 10—12 órát tölthettünk a mélységben és csak közülük tudtuk meg, hogy már másfél napja keresnek bennünket. Nem féltünk, tudtuk, hogy majd megtalálnak bennünket, csak az fájt, hogy szüleink, hozzátartozóink aggodnak értünk.

Vitéz jákfai Gömbös Gyula esküvője

Vitéz jákfai Gömbös Gyula m. kir. miniszterelnök csütörtökön délután Nagytényben házasságot kötött jákfai Gömbös Gyuláné Reichert Margit asszonnyal. A polgári házasságkötést Marastoni László főjegyző, anyakönyvvezető, az egyházi esketést Raffay Sándor ágostai hitvallású evangélikus püspök végezte. Tanúk voltak: Pusztaszentgyörgyi és tetéleni Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkár és sztranyavai Sztranyavszky Sándor országgyűlési képviselő.

*

Gömbös Gyula miniszterelnök első feleségével — akivel való házasságából három gyermekük: a 18 éves Ernő, a 16 éves Dóra és a 15 éves Gyula született — kötött újra házasságot.

Alfonz spanyol exkirály Frigyes és Jenő főhercegeknél

BÉCS, aug. 23.

(A Budapesti Hírlap tudósítójának telefonjelentése.) Alfonz spanyol király ma délelőtt Mária-Zellbe érkezett, ahol Hohenzollern hercegnő villájában találkozott Frigyes és Jenő főhercegekkel, akikkel hosszabb megbeszélést folytatott.

Tanulmányi verseny a Nemzeti Munkahét programjában

A Nemzeti Munkahét keretében rendezik meg az OKISZ által alakított kereskedelmi iskolai tanulók országos tanulmányi versenyét, amely nemcsak a tehetséges ifjak értékkiválasztását jelenti, hanem egyúttal elhelyezkedési lehetőséget is nyújt a verseny győztesének.

A tanulmányi verseny a nemzeti munka kulturális jelentősége mellett irányítást is ad az életpályákra tóduló fiatalságnak és a gazdasági téren való elhelyezkedésükkel módot nyújt arra, hogy bekapcsolódhassanak a nemzeti munkaközösség egységébe. A gazdasági élet szempontjából komoly jelentőségű elgondolást jelent a tanulmányi verseny megrendezése, mert tehetséges és rátermett fiatalság előtt nyitja meg az érvényesülés útját, amely képességeinek továbbfejlesztésével később komoly tényezővé válik gazdasági téren.

A tanulmányi verseny október 3-án ünnepélyes keretek között nyílik meg, amelyen előreláthatóan résztvesz Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter és a TESZ elnöksége is. Az iskolák százharminc végzett kereskedelmi iskolai tanulót neveztek be a tanulmányi versenyre, amely iránt munkaadók körében máris nagy érdeklődés mutatkozik. A vállalatok és üzemek a verseny győztesének több állást ajánlottak föl. A jelek szerint ezen a réven körülből 20—25 tehetséges ifjú jut elhelyezkedéshez. A tanulmányi verseny előkészítő munkálatait az OKISZ állandó bizottsága, a Nemzeti Munkahét rendezőségének részvételével végzi.

Tornásztunk és aludtunk

Benárd Aurél a következőképpen mondotta el a történeteket:

— Mind a két kutató csoport két-két lámpával volt felszerelve. Az első csoport lámpái elromlottak. Mi az egyiket kölcsönadtuk nekik. Mikor ők eltűntek a szemünk előtt, a mi lámpánk romlott el. Tartalék-lámpánk nem volt. Vak sötétben botorkáltunk tovább, nem találtuk meg a kifelé vezető utat. Egyre beljebb jutottunk az